

BLOGI

Blogi: Viisikymppisen kasvojenkohotus

Raha ja maksaminen | 05.07.2016 | Päivi Heikkinen

KIRJOITTAJA

Päivi Heikkinen
Osastopäällikkö

Rahan painaminen ei ole ihan yksinkertaista. Tänään julkistettavan uuden 50 euron setelin valmistus koepainatuksineen on aloitettu jo toista vuotta sitten. Saman verran aikaa setelitekniikkaan erikoistuneilta asiantuntijoilta on vienyt myös setelin yksityiskohtainen suunnittelu turvatekijöineen. Uuden Europa-sarjan ensimmäinen seteli, 5 euroa laskettiin liikkeeseen 2013 ja reilun vuoden välein siitä uudistuivat 10 ja 20 euron setelit. Yleisölle uusi, ”kasvojenkohotuksen” saanut 50 euron seteli tulee käyttöön ensi vuoden puolella, 4.4.2017.

Kuva: Euroopan keskuspankki.

50 euron setelin kuva-aihe edustaa renessanssia. Ajanjakso kattaa 1400–1500-luvut, ja siirsi Euroopan keskiajasta uuteen aikaan. Renessanssi oli filosofian, tieteen ja taiteen kukoistuskautta. Kopernikuksen aurinkokeskeinen maailmankuva, kirjapainotaito sekä pankkitoiminta kehittyivät tuolloin. Michelangelo, Leonardo da Vinci ja Rafael ovat tänä päivänäkin tunnettuja renessanssitaiteilijoita.

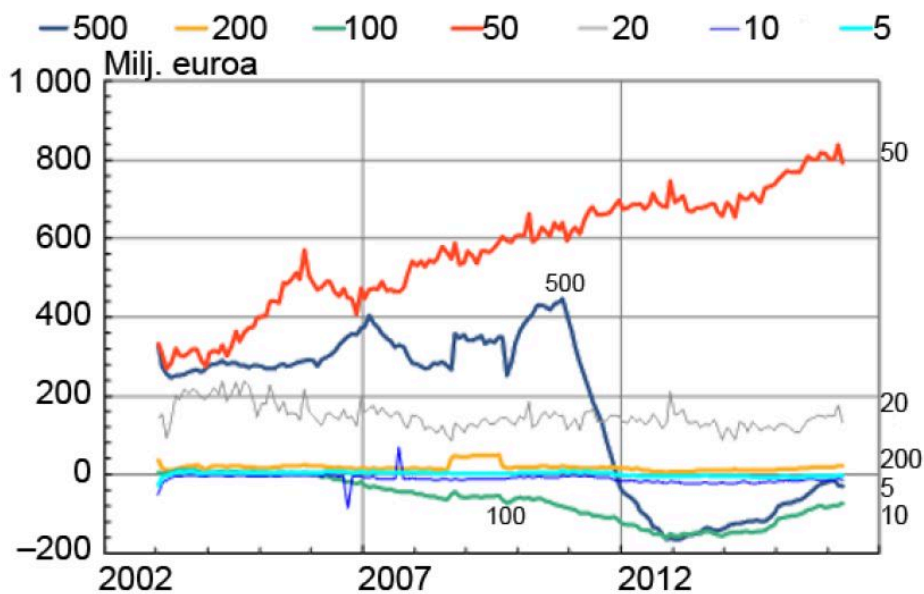
Eurosetelit yhdistävät eurooppalaisia, ja ne edustavat yhteistä eurooppalaista kulttuuria. Seteleissä kuvataan tyyliteltyä eri aikakausien arkkitehtuuria. 50 euron setelissä näkyvää rakennusta tai siltaa ei siis löydy sellaisenaan mistään, mutta niiden kaltaisia on lukemattomia ympäri Eurooppaa. Tunnetuin renessanssiajan rakennus lienee Pietarinkirkko Roomassa. Ilman laajakaistaa uudet aallot tulivat tänne pohjolaan vähän myöhemmin, ja saivat oman muotonsa. Ajanjaksoon liittyvät ainakin Juhana Herttua, puolisonsa Katarina Jagellonica ja hänen Puolasta tuomansa kuuluisa haarukka. Suomen marsalkka Mannerheimin synnyinkoti, Louhisaaren kartano, on esimerkki suomalaisesta renessanssiarkkitehtuurista.

Kaikista euroseteleistä 50 euron seteli on yleisin. 45 % kaikista liikkeeseen lasketuista seteleistä

on viisikymppisiä. Se on suurin käyttöseteleistä, ja yleisin käteisautomaattiseteli. Suomalaisten käyttöönsä nostamista 50 euron seteleistä huomattava osa, arviolta jopa puolet, lähtee matkailijoiden mukana ulkomaille. Kollega Kari Takala on arvioinut pelkästään valuutanvaihtokulujen puuttumisesta koituvat säästöt yli 20 miljoonaksi euroksi vuonna 2014.

Kuvio 1.

Euroseteleiden liikkeeseenlaskun vuosimuutos Suomessa

Lähde: Suomen Pankki.
5.7.2016
eurojalous.fi

Keskuspankit haluavat varmistaa, että kaikki käteisautomaatit ja seteleitä vastaanottavat muut automaatit tunnistavat uuden setelin, kun se lasketaan yleisölle liikkeeseen. Ammattimaisia rahankäsittelijöitä on informoitu uudesta setelistä hyvissä ajoin, ja niiden on mahdollista lainata keskuspankista uusia seteleitä testikäyttöön. Testausten ja muiden valmistelujen vuoksi setelin julkistuksesta 5.7.2016 kuluu vielä yhdeksän kuukautta, ennen kuin ne lasketaan virallisesti liikkeeseen.

Yleisö tunnistaa uudet 50 euron setelit samoin kuin aiemmatkin Europa-sarjan setelit: tunnustelemalla, katsomalla valoa vasten ja kääntelemällä seteliä. Erilaiset painotekniikat tekevät setelin pinnasta kuvan kohdalla muuta pintaa karkeamman, ja setelien päädyissä on erityiset tunnustusta helpottavat raidat. Europa-neidon kasvot erottuvat valoa vasten vesileimasta sekä

hologrammissa olevasta läpikuultavasta ikkunasta. Arvonumero vaihtaa väriä vihreästä siniseen seteliä kallistettaessa. Väritään seteli on vanhaa kirkkaampi. Uudet setelit kiertävät käytössä rinnan ensimmäisen sarjan seteleiden kanssa. Vanhat 50 euron setelit poistuvat käytöstä asteittain, kun ne tulevat huonokuntoisina keskuspankin lajitteluun ja tuhotaan.

Asiasanat

euro, käteinen, raha